Acne

ijssel land ziekenhuis

Samen maken we het verschil.

ysl.nl 010 258 5000

Patiënteninformatie

Wat is acne?

Acne vulgaris (of acne) is de medische term voor (jeugd) puistjes.

Bijna iedereen krijgt in de puberteit acne. Tussen de leeftijd van 12 en 24 jaar heeft ongeveer 85% van de pubers en jong volwassenen een vorm van acne. In de meeste gevallen is de acne vóór de leeftijd van 25 jaar weer verdwenen.

Hoe ontstaat acne?

Acne wordt veroorzaakt door een ontsteking van de *talgklierfollikel*. Een talgklierfollikel is een combinatie van een haarzakje en een talgklier in de huid die samen talg produceren en afvoeren.

Meestal begint acne in de puberteit. De huid ondergaat dan allerlei veranderingen onder invloed van hormonen. De talgklieren in het gezicht, op de rug en de borst worden groter en produceren meer talg. Het talg is bovendien dikker van samenstelling.

Wanneer te veel talg wordt afgescheiden, kan het talg zich ophopen. De uitvoergang van de talgklier (*de porie*) kan dan verstopt raken. Deze talgophopingen worden mee-eters of comedonen genoemd.
De talgophoping wordt nog versterkt door meer verhoorning van de uitvoergang. Deze wordt hierdoor extra nauw.

Daarnaast bevinden zich in de talgklieren heel veel bacteriën, die zich snel kunnen vermenigvuldigen en de talg omzetten in vetzuren. Door de opgehoopte talg en de irriterende vrije vetzuren wordt de verstopte follikel steeds groter en scheurt

uiteindelijk open.
De irriterende stoffen komen in de aangrenzende huid terecht en veroorzaken een ontsteking. Hierdoor ontstaan pukkels en puistjes.

Acne kan worden beïnvloed door:
- genetische factoren (andere familieleden hebben ernstige acne),
- hormonale factoren (menstruatie, zwangerschap),
- psychologische stress.

Acne wordt niet beïnvloed door:
- het eten van fast food, zoals hamburgers en patat (voedselallergie speelt geen rol bij acne),
- een vitaminetekort,
- slechte hygiëne,
- infecties,
- overmatig zweten.

Hoe ziet acne er uit?

Bij acne zien we vele soorten huidafwijkingen zoals witte en zwarte mee-eters (comedonen), rode pukkels en bultjes en puistjes. Wanneer acne ernstig genoeg is, ontstaan onderhuidse ontstekingen. Na genezing kunnen deze lelijke littekens achterlaten. Het uitknijpen van puistjes of krabben kan juist ontstekingen veroorzaken.

Milde acne vulgaris

Matig ernstige acne vulgaris

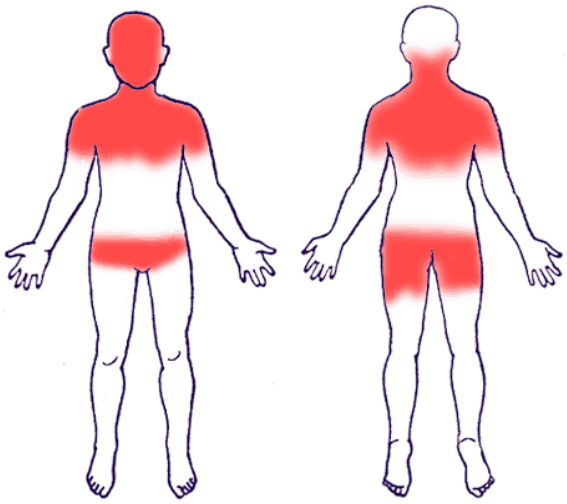

Ernstige acne vulgaris

Waar op het lichaam komt acne voor?

Acne komt niet alleen maar voor in het gezicht. Acne komt voor op de plaatsen waar de meeste talgklieren zijn. Behalve in het gezicht kan acne daarom voorkomen op de rug, op de schouders, op de borst, in de hals en in de nek. Ook kan acne voorkomen op de bovenarmen en de billen.

Opvallend is dat bij vrouwen de puistjes vooral in het gezicht en in de hals zitten. Bij mannen breidt de acne zich regelmatig uit tot en met de schouders, de bovenkant van de borst (torso) en de boven- en middenrug.

Op de onderstaande foto ziet u de voorkeursplaatsen van acne.

Behandelmogelijkheden

Er bestaat geen standaardbehandeling voor acne. Wanneer de ontstekingsverschijnselen op de voorgrond staan, is de behandeling anders dan wanneer het vooral om mee-eters gaat.

Er zijn verschillende soorten anti-acne middelen. De keuze voor een middel is afhankelijk van:

- de ernst van de acne,
- de klachten,
- het optreden van littekenvorming,
- leeftijd en geslacht.

De behandelopties:

1. Middelen die de versterkte verhoorning van de uitvoergang (de porie) tegengaan

Hiertoe behoren *benzoylperoxide, tretinoïne en adapaleen*. Deze worden toegepast in een crème, gel of lotion.
Deze middelen zorgen ervoor dat de huid afschilfert, zodat de talg gemakkelijk naar buiten kan. Het ontstaan van mee-eters wordt hierdoor tegengegaan. Daarnaast remt benzoylperoxide ook de bacteriegroei in geringe mate.

Bij lichte vormen van acne kan met *benzoylperoxide, tretinoïne of adapaleen* eenmaal per dag worden volstaan. Een bezwaar bij het gebruik van benzoylperoxide, tretinoïne en adapaleen is dat deze stoffen de huid in het begin van de behandeling dikwijls irriteren. En benzoylperoxide geeft ook blijvende verkleuring van kleding en beddengoed. Zo nodig kan daarom de sterkte worden verlaagd of kan het middel om de dag worden aangebracht.

2. Middelen die de groei van bacteriën tegengaan

Behalve het al genoemde *benzoylperoxide* zijn het vooral *antibiotica* die de groei van bacteriën tegengaan. Zij kunnen

zowel uitwendig als inwendig worden toegepast, vaak in combinatie met *tretinoïne, adapaleen of benzoylperoxide*.

Antibiotica worden meestal gebruikt voor de matige tot ernstige acne. De antibiotica die het meest in tabletvorm worden gebruikt zijn *doxycycline en minocycline*.
Wanneer voor deze behandeling wordt gekozen, moet het antibioticum langere tijd (minimaal 3 maanden) worden gebruikt.

Voor mildere vormen van acne worden antibiotica *erythromycine en clindamycine* gebruikt. Deze worden uitwendig in de vorm van een gel of lotion gebruikt.

Sommige antibiotica, waaronder de tabletten *doxycycline en minocycline*, hebben tevens een ontstekingsremmende werking.

3. Middelen die de talgvorming verminderen

Van de *anticonceptiepil* is bekend dat deze de talgvorming kan beïnvloeden. Er zijn anticonceptiepillen op de markt die een gunstig effect hebben op acne. Deze behandeling wordt aanbevolen voor vrouwen die naast de acnebehandeling ook een anticonceptiepil willen gebruiken. Als u voor deze behandeling kiest, is het goed te weten dat deze middelen een licht verhoogd risico op trombose met zich meebrengen. De arts bespreekt dit risico met u.

Een ander middel dat de talgproductie onderdrukt, is *isotretinoine*. Dit geneesmiddel bevat vitamine A.

Naast onderdrukking van de talgproductie heeft isotretinoine een remmend effect op de verhoorning in de uitvoergang van de talgklier en onderdrukt het de ontstekingsreactie.
Het middel wordt vooral voorgeschreven bij ernstige vormen van acne met littekenvorming.
De meest voorkomende bijwerking is uitdroging van de lippen, het neusslijmvlies, de ogen en de huid. Soms kunnen tijdens de behandeling leverenzymen en vetten in het bloed stijgen. Daarom is bloedonderzoek nodig. Isotretinoine heeft ernstige risico's bij gebruik tijdens de zwangerschap.
(Zie ook de folder isotretinoine, of kijk op www.yslfolder.nl).

Overzicht van beschikbare middelen:

medicament	**lokaal**	**oraal**	**versnelt de verhoorning**	**bacterie-remmend**	**ontstekings-remmend**	**remt de talg-productie**
benzoylperoxide	X		X	X		
tretinoïne	X		X			
adapaleen	X		X			
doxycycline		X		X	X	
minocycline		X		X	X	
erytromycine	X			X		
clindamycine	X			X		
isotretinoïne		X	X		X	X

Huidtherapie

Als ondersteuning van de therapieën van de arts kunt u naar een huidtherapeut gaan.

Een huidtherapeut kan u adviseren over

- de dagelijkse huidverzorging,
- geschikte producten,
- het reinigen van de huid,
- het behandelen van puistjes en
- het minder zichtbaar maken van littekens die door de acne zijn ontstaan.

Heeft u nog vragen?

Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Dermatologie 010 – 258 5925.

Meer lezen?

Kijk op de website www.huidarts.com

Verder nog van belang
Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige krijgt. Vraag het hen als u meer wilt weten over onderzoek, operatie, gevolgen, risico's of andere behandelmogelijkheden.
Ontdek Mijn IJsselland De toegang tot uw eigen gegevens, dossier, afspraken en vragenlijsten **mijn-ijsselland**